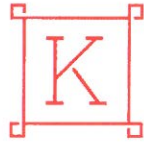




LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI



LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA



LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA



KASMETINĖS SAVIVALDYBIŲ VYRIAUSIŲJŲ ARCHITEKTŲ KONFERENCIJOS REZOLIUCIJA

2017 m. gegužės 19 d.

Konferencijos organizatoriai: Lietuvos architektų rūmai kartu su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, remiant Lietuvos kultūros tarybai ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Šilutės rajono savivaldybei, Neringos savivaldybei

Konferencijos dalyviai: Savivaldybių vyriausieji architektai

Konferencijos vieta: H. Šojaus konferencijų centras, Lietuvininkų g. 4, LT-99185 Šilutė (19 d. – Nida)

Konferencijos data: 2017 m. gegužės 18-19 d.

Lietuvos architektų rūmai kartu su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, remiant Lietuvos kultūros tarybai ir Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Šilutės rajono savivaldybei, Neringos savivaldybei, 2017 m. gegužės 18-19 d. Šilutėje ir Nidoje suorganizavo dviejų dienų konferenciją savivaldybių vyriausiesiems architektams ir kitiems suinteresuotiems asmenims. Konferencijoje dalyvavo 42 savivaldybių vyriausieji architektai.

Pranešimus konferencijoje skaitė Lietuvos Respublikos aplinkos viceministrė Rėda Brandišauskienė, Lietuvos Respublikos žemės ūkio viceministras Artūras Bogdanovas, Lietuvos architektų rūmų pirmininkė, Vilniaus universiteto doktorantė Daiva Bakšienė, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Statybos ir teritorijų planavimo departamento direktorius Marius Narmontas, Šilutės r. sav. Architektūros ir urbanistikos skyriaus vyriausiasis specialistas – savivaldybės vyriausiasis architektas Edmundas Benetis, Vilniaus r. sav. vyriausioji architektė Audronė Ermonaitė, advokatė Kristina Matvejenkaitė, Lietuvos žaliųjų pastatų tarybos valdybos narys Remigijus Simanavičius. Diskusijose dalyvavo susirinkę savivaldybių vyriausieji architektai, kiti konferencijos dalyviai.

Kolegialiai aptartę dabartines šalies teritorijų planavimo, statybos, kraštovaizdžio formavimo aktualijas, aplinkos formavimo srityje kylančias problemas, apsvaustę galimus šių sprendimo būdus, savivaldybių vyriausieji architektai priėmė šią rezoliuciją.

1. Dėl statybos ir teritorijų planavimo srityse priimamų sprendimų viešinimo

Konferencijos dalyviai sutarė, jog nemažai problemų statybos ir teritorijų planavimo srityje kyla dėl to, jog minėtose srityse valstybės ir savivaldybių institucijų priimami sprendimai visuomenei yra sunkiai prieinami. Dažniausiai su priimtais sprendimais visuomenės atstovai gali susipažinti tik tada,

kai dėl galimo sprendimų neteisėtumo kreipiasi į teismą. Egzistuoja ir kita problema – į teismą visuomenės atstovams dažnai tenka kreiptis, žinant ne visas sprendimo priėmimo aplinkybes arba praleidus priimto sprendimo apskundimo terminą. Minėtos problemos taip pat dažnai yra sąlygojamos valstybės ir savivaldybių institucijų priimtų sprendimų neprieinamumo.

Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, konferencijoje dalyvavę vyriausieji architektai siūlo:

- *Pritarti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atstovų pristatytiems siūlymams viešinti savivaldybių ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos dokumentus, taip pat plėsti visuomenės informavimo galimybes per atskirą teritorijų planavimo ir statybos dokumentų viešinimo portalą.*

2. Dėl žemės teisės naujovių įgyvendinimo

Konferencijos dalyviams buvo pristatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-03-09 nutarimo Nr. 260 „Dėl naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos pakeitimo.

Derinant šio Vyriausybės nutarimo projektą buvo pateikti siūlymai, jog nuomininkas, pageidaujantis išsinuomoti valstybinės žemės sklype statyti naujus statinius ar rekonstruoti sklype esančius statinius, privalės į valstybės biudžetą sumokėti vienkartinį žemės nuomos mokesčio priedą lygų penkiems procentams išnuomos žemės sklypo (jo dalies) vidutinės rinkos vertės.

Vyriausieji architektai nusprendė, jog keičiant išnuomos žemės paskirtį į valstybės biudžetą taip pat turėtų būti mokamas vienkartinis žemės nuomos mokesčio priedas, kadangi keičiant žemės sklypo paskirtį kyla žemės sklypo vertė.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konferencijoje dalyvavę vyriausieji architektai siūlo:

- *Pritarti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos pasiūlymui dėl piniginės įmokos už naujų statinių išsinuomoti valstybinės žemės sklype statymą ar esamų statinių rekonstravimą, taip pat papildomai numatyti, kad vienkartinė įmoka turi būti mokama, keičiant nuomojamo valstybinės žemės sklypo paskirtį, kadangi žemės paskirties keitimas yra susijęs su visų rūšių infrastruktūros plėtra;*
- *Keičiant nurodytą Vyriausybės nutarimą numatyti, kad gaunamos lėšos skiriamos savivaldybių infrastruktūros vystymui;*

Konferencijoje taip pat buvo aptartas Seime įregistruotas Lietuvos Respublikos žemės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo numatomas valstybinės žemės valdymo perdavimas vietos savivaldai. Savivaldybių vyriausieji architektai nutarė:

- *Iš esmės palaikyti tokį siūlymą, jei kartu bus užtikrintos jo įgyvendinimo finansinės sąlygos, atitinkamai pakeičiant Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą;*
- *Jeigu būtų nuspręsta Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) funkcijas perduoti savivaldybėms, NŽT galėtų likti kontrolės funkcija;*
- *Žemės reformos klausimų sprendimas turėtų likti NŽT kompetencijoje.*

3. Dėl teisinės bazės tobulinimo

Diskutuojant buvo nutarta, jog tam, kad savivaldybėse būtų priiminėjami kompetentingi ir profesionalūs sprendimai architektūros, teritorijų planavimo ir statybos srityse, taip pat tam, kad būtų galima efektyvinti savivaldybių vyriausiųjų architektų veiklą, yra būtini tam tikri teisės aktų pakeitimai.

Atkreiptas dėmesys, jog dažnai teisės aktuose, siekiant sudaryti įspūdį, jog yra gerinamos sąlygos verslui bei optimizuojamos statybą leidžiančių dokumentų bei teritorijų planavimo dokumentų derinimo procedūros, yra formaliai sutrumpinami minėtų procedūrų atlikimui skirti terminai. Terminų trumpinimas egzistuojančių problemų iš esmės neišsprendžia.

Savivaldybių vyriausieji architektai taip pat pažymėjo, jog dabar galiojantis reglamentavimas, numatantis, kad specialieji reikalavimai, ypač specialieji architektūros reikalavimai, yra neprivalomi yra ydingas, kadangi dirbtinai užkerta kelią savivaldybėms dalyvauti savivaldybių teritorijos vystymo ir darnios plėtros procesuose, realizuoti teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, atstovauti ir ginti savivaldybių bendruomenės bei viešąjį interesą, o savivaldybės vyriausiajam architektui prisidėti prie savivaldybių teritorijos aplinkos formavimo bei architektūros kokybės.

Buvo atkreiptas dėmesys, jog sudėtinga dirbti su TPDRIS ir ŽPDRIS sistemomis, kadangi jos tarpusavyje nesusisiekia, negalima vykdyti paieškos pagal adresą.

Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, konferencijoje dalyvavę savivaldybių vyriausieji architektai siūlo:

- *Vietoje formalaus ir mechaniško terminų trumpinimo, siekiant geresnių „doing business“ indeksų, tobulinti teisinę bazę iš esmės, tokiu būdu sudarant sąlygas kokybiškų paslaugų teikimui ir verslo plėtojimui;*
- *Išgryninti pastatų paskirčių specifikaciją, panaikinant spekuliacinio paskirtimis galimybes;*
- *Reikalavimus statinio architektūrai įrašyti prie esminių statinio projekto reikalavimų;*
- *Numatyti, jog specialieji architektūros reikalavimai yra privalomi, o atveju, kada jie yra nebūtini, numatymas yra savivaldybės vyriausiojo architekto atsakomybės ir kompetencijos klausimas;*
- *Tobulinti TPDRIS ir ŽPDRIS sistemų veikimą, užtikrinti sąsajas tarp šių sistemų, prioritetą teikiant paieškos galimybei pagal adresą;*
- *IS „Infostatyba“, TPDRIS, TPDR, TPDSIS ir ŽPDRIS integruoti į vieną sistemą;*
- *Pritarti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos siūlymui iš esmės mažinti statybos leidimams teikiamos dokumentacijos apimtį, dalį atsakomybės perduodant statinį projektuojančiam architektui, ekspertizę atliekančiam asmeniui bei pačiam statytojui;*
- *Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai taip pat siūlyti dėti visas pastangas tam, jog Lietuvos Respublikos architektūros įstatymas būtų priimtas kuo greičiau.*

4. Dėl savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijų įgyvendinimo

Konferencijos dalyviai pritarė, jog vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, savivaldybės vyriausiajam architektui tenka atlikti daugybę rutininių darbų, su kuriais susitvarkyti vienam asmeniui yra iš esmės neįmanoma. Jeigu teisės aktuose numatyta, kad atitinkamas užduotis turi atlikti savivaldybės vyriausiasis architektas, tai suponuoja, jog minėtos užduoties vykdymui yra būtina architekto kvalifikacija. Manytina, kad siekiant optimizuoti savivaldybės vyriausiajam architektui tenkantį darbo krūvį, tam tikras užduotis, kurias teisės aktai paveda savivaldybės

vyriausiajam architektui, jis galėtų pavesti atlikti jam pavaldiems valstybės tarnautojams, turinties architekto išsilavinimą.

Daugelį problemų aplinkos formavimo srityje taip pat sąlygoja tai, jog reikšmingus sprendimus priima asmenys, neturintys architekto kvalifikacijos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konferencijoje dalyvavę savivaldybių vyriausieji architektai siūlo:

- *Koreguojant galiojančius teisės aktus, sudaryti sąlygas savivaldybės vyriausiajam architektui atskiras savo funkcijas perduoti jam pavaldiems valstybės tarnautojams, turintiems architekto išsilavinimą;*
- *Užtikrinti, jog visuomenei reikšmingus sprendimus, kuriems yra būtinas kompleksinis požiūris, galėtų priimti tik architektai, o ne kitų profesijų atstovai, kurie neturi funkciniam-erdviniam aplinkos formavimui būtino kompleksinio išsilavinimo ir kurių nevaržo profesinės etikos reikalavimai;*
- *Teisės aktuose įtvirtinti, kad savivaldybių administracijose privalo būti Architektūros ir urbanistikos skyrius, kuriam vadovautų savivaldybės vyriausiasis architektas.*

5. Dėl kompleksinio planavimo procesų palaikymo

Diskusijų metu buvo nutarta, jog vienas reikšmingiausių įrankių, užtikrinančių kuriamos aplinkos kokybę bei skirtingų visuomenės interesų suderinimą, taip pat suteikiančių galimybę savivaldybės vyriausiajam architektui, panaudojant jo profesines žinias, efektyviai prisidėti prie darnios miesto plėtros, yra teritorijų planavimas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konferencijoje dalyvavę savivaldybių vyriausieji architektai siūlo:

- *Teisėkūros priemonėmis užtikrinti, kad savivaldybėse būtų nuolat palaikomas kompleksinio planavimo procesas;*
- *Teisės aktuose įtvirtinti privalomą architekto dalyvavimą visuose kompleksinio teritorijų planavimo, taip pat žemėtvarkos dokumentų rengimo procesuose.*

Konferencijos dalyviai įgaliojo Lietuvos architektų rūmus perduoti šią rezoliuciją Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai. Taip pat ši rezoliucija gali būti perduodama ir kitoms atsakingoms institucijoms bei skelbiama konferencijos organizatorių ir dalyvių internetinėse svetainėse, kitose žiniasklaidos priemonėse.

Konferencijos dalyviai vieningai sutarė tęsti savivaldybių vyriausiųjų architektų konferencijos tradiciją ir 2018 metais ją organizuoti Kaune.

Konferencijos dalyvių sąrašas pridedamas (1 lapas).

Lietuvos savivaldybių vyriausieji architektai, dalyvavę 2017 m. gegužės 18-19 d. vykusioje Lietuvos savivaldybių vyriausiųjų architektų konferencijoje, kurioje buvo priimta ši rezoliucija:

Dainora Abelkienė, Neringos savivaldybė
Edmundas Benetis, Šilutės rajono savivaldybės administracija
Daiva Bičkienė, Joniškio rajono savivaldybės administracija
Rasa Budrytė, Šiaulių miesto savivaldybės administracija
Tomas Eidukevičius, Kalvarijos savivaldybės administracija
Audronė Ercmonaitė, Vilniaus rajono savivaldybės administracija
Gražina Gadliauskienė, Jurbarko rajono savivaldybės administracija
Daiva Gasiūnienė, Panevėžio miesto savivaldybė
Valdas Gerika, Mažeikių rajono savivaldybės administracija
Saulius Glinskis, Panevėžio rajono savivaldybės administracija
Vytautas Indreika, Palangos miesto savivaldybė
Tomas Jocys, Plungės rajono savivaldybės administracija
Dalia Joneliūnienė, Prienų rajono savivaldybės administracija
Linas Jurgaitis, Rietavo savivaldybės administracija
Jurgita Kalvinskaitė, Kauno rajono savivaldybė
Reda Kasnauskė, Kretingos rajono savivaldybė
Kęstutis Klivečka, Pasvalio rajono savivaldybės administracija
Stasys Kruša, Šilalės rajono savivaldybės administracija
Vytautas Kundrotas, Kėdainių rajono savivaldybės administracija
Dalia Kunevičienė, Širvintų rajono savivaldybės administracija
Ernesta Maier, Pagėgių savivaldybės administracija
Mindaugas Matažinskas, Alytaus miesto savivaldybės administracija
Mantas Michaliunjo, Birštono savivaldybės administracija
Edvardas Minkevičius, Alytaus rajono savivaldybės administracija
Armandas Mockus, Raseinių rajono savivaldybė
Povilas Montvila, Trakų rajono savivaldybės administracija
Deimantė Oršauskaitė, Širvintų rajono savivaldybės administracija
Mindaugas Pakalnis, Vilniaus miesto savivaldybė
Gediminas Putvinskas, Molėtų rajono savivaldybės administracija
Evaldas Rimas, Utenos rajono savivaldybės administracija
Asta Rokickienė, Švenčionių rajono savivaldybė
Laima Savukaitienė, Šakių rajono savivaldybės administracija
Gintautas Sereičikas, Varėnos rajono savivaldybės administracija
Mindaugas Stepanas, Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija
Mindaugas Šaučiūnas, Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija
Gediminas Šinkūnas, Kazlų Rūdos savivaldybės administracija
Daiva Štakonaitė, Mažeikių rajono savivaldybės administracija
Artūras Šukys, Pakruojo rajono savivaldybės administracija
Evaldas Ulianskas, Zarasų rajono savivaldybės administracija
Vita Valaitienė, Šakių rajono savivaldybės administracija
Nerijus Valatkevičius, Kauno miesto savivaldybės administracija
Artūras Valuckas, Radviliškio rajono savivaldybės administracija
Vaidas Zakarauskas, Jonavos rajono savivaldybės administracija